

หน่วยที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์

สาระสำคัญ

สื่อสิ่งพิมพ์มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ เนื้อหา ภาพ และการออกแบบ หน้าที่ของสื่อสิ่งพิมพ์ คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ความเข้าใจ ให้ความคิดเห็น ให้ความบันเทิง ให้การโฆษณา และบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ บทบาทในงานสื่อมวลชน บทบาทในสถานศึกษา บทบาทในงานด้านธุรกิจ บทบาทในงานด้านการธนาคาร และบทบาทในงานห้างสรรพสินค้าและร้านค้าปลีก

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์
2. วิวัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์
3. ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์
4. ประเภทของโปรแกรมที่ใช้ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์
5. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในยุคปัจจุบัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์ได้
2. บอกถึงวิวัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์ได้
3. บอกถึงประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ได้
4. บอกถึงประเภทของโปรแกรมที่ใช้ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ได้
5. บอกบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในยุคปัจจุบันได้

แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยที่ 1

คำสั่ง : จงทำเครื่องหมาย ✕ ลงบนข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ
(คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลา 10 นาที)

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง ข้อใด
 - ก. ข้อความ ข้อเขียน หรือภาพที่เกี่ยวกับแนวคิด
 - ข. การถ่ายแบบ ใช้เครื่องจักรกดตัวหนังสือหรือภาพให้ติดบนวัตถุ
 - ค. การติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน หรือตัวกลางที่ทำการติดต่อให้ถึงกัน
 - ง. ทุกข้อรวมกัน
2. ประเทศไทยได้นำเครื่องพิมพ์แบบโรตารี ออฟเซต (Rotary off set) มาใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ. ไใด
 - ก. ปี พ.ศ. 2499
 - ข. ปี พ.ศ. 2500
 - ค. ปี พ.ศ. 2501
 - ง. ปี พ.ศ. 2502
3. ในปี พ.ศ. 2382 ได้จัดพิมพ์เอกสารทางราชการเป็นชิ้นแรก คือ หมายประกาศเรื่องอะไร
 - ก. ห้ามตัดฝืน
 - ข. ห้ามสูบฝืน
 - ค. ห้ามปลุกฝืน
 - ง. ห้าม ซื่อ – ขาย ฝืน
4. ข้อใดไม่จัดเป็นสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร
 - ก. โบร์ชัวร์ ใบปิด ใบปลิว
 - ข. นิตยสาร วารสาร จุลสาร
 - ค. หนังสือพิมพ์ หนังสือบันเทิงคดี
 - ง. หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร
5. ข้อใดไม่จัดเป็นสิ่งพิมพ์ที่นำไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นตามกำหนดกฎหมาย
 - ก. ธนาณัติ
 - ข. บัตรเครดิต
 - ค. เชคธนาคาร
 - ง. บัตรอวยพร

6. สิ่งพิมพ์สามมิติ คือข้อใด
 - ก. สิ่งพิมพ์ที่แสดงเนื้อหาวิชาการ ศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ
 - ข. สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นแผ่นเรียบ ใช้วัสดุจำพวกกระดาษ
 - ค. สิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้งานในคอมพิวเตอร์หรือระบบเครือข่าย Internet
 - ง. สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะพิเศษต้องอาศัยกระบวนการพิมพ์แบบพิเศษ เช่น การสกรีนลงบนแก้ว กระจก
7. ข้อใดไม่จัดเป็นสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณา
 - ก. ใบปิด ใบปลิว
 - ข. ใบปลิว โบรชัวร์
 - ค. จุลสาร แผ่นพับ
 - ง. โบรชัวร์ แผ่นพับ
8. วารสาร หมายถึง อะไร
 - ก. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นแบบไม่มุ่งหวังกำไร เป็นแบบให้เปล่า
 - ข. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ลักษณะเป็นสมุดเล่มเล็ก ๆ เย็บติดกันเป็นเล่ม จำนวน 8 หน้า
 - ค. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้น โดยนำเสนอข่าวสาร ข่าว ความบันเทิง มีรูปแบบการนำเสนอที่โดดเด่น สะดุดตา
 - ง. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอเรื่องราว ข่าวสาร ภาพ และความคิดเห็นในลักษณะของแผ่นพิมพ์แผ่นใหญ่
9. ใบปิด ใบปลิว แผ่นพับ จุลสาร จัดเป็นบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในด้านใด
 - ก. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในด้านธุรกิจ
 - ข. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในสถานศึกษา
 - ค. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานสื่อมวลชน
 - ง. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในห้องสรรพสินค้าและร้านค้าปลีก
10. โปรแกรมที่นิยมที่สุดในการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์คือโปรแกรมใด
 - ก. Program Microsoft Word
 - ข. Program Adobe Photoshop
 - ค. Program Adobe InDesign CS6
 - ง. Program Adobe Illustrator CS6

1.1 ความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์

เริ่มแรกในระบบการพิมพ์จะใช้ช่างศิลป์ ช่างทำแม่พิมพ์ที่มีทักษะและความชำนาญในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เป็นอย่างมาก ซึ่งสิ่งพิมพ์เริ่มแรกนั้นเป็นการแกะสลักตัวอักษรลงหิน จากนั้นก็เขียนบนผ้าไหม หนังสือ จากนั้นพัฒนาการมาเป็นการเขียนบนกระดาษ โดยในปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ให้การสร้างงานสิ่งพิมพ์ง่ายขึ้น ก่อนที่จะเรียนรู้ถึงกระบวนการทำจะขอกล่าวถึงความหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทของโปรแกรมที่ใช้ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ บทบาทของสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน

ความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์

ความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายคำที่เกี่ยวกับ “สื่อสิ่งพิมพ์” ไว้ดังนี้ คำว่า “สิ่งพิมพ์” หมายถึง สมุด แผ่นกระดาษหรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดทั้งบทเพลง แผนที่ แผนที่ ภาพ ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดอันมีลักษณะเช่นเดียวกัน

“สิ่งพิมพ์” หมายถึง ข้อความ ข้อเขียน หรือภาพที่เกี่ยวกับแนวความคิด ข้อมูล สารคดี บันเทิง ซึ่งถ่ายทอดด้วยการพิมพ์ลงบนกระดาษ ฟิล์ม หรือวัสดุพื้นเรียบ

“สื่อ” หมายถึง การติดต่อให้ถึงกันชักนำให้รู้จักกัน หรือตัวกลางที่ทำการติดต่อให้ถึงกัน

“พิมพ์” หมายถึง ถ่ายแบบ ใช้เครื่องจักรกดตัวหนังสือหรือภาพ ให้ติดบนวัตถุ เช่น แผ่นกระดาษ ผ้า ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปอย่างใด ๆ โดยการกดหรือการใช้พิมพ์ หินเครื่องกล วิธีเคมีหรือวิธีอื่นใด อันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา รูปร่าง ร่างกาย

ดังนั้น “สื่อสิ่งพิมพ์” จึงมีความหมายว่า เป็นแผ่นกระดาษหรือวัตถุใด ๆ ด้วยวิธีต่าง ๆ อันเกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือนต้นฉบับขึ้นหลายสำเนา ในปริมาณมากเพื่อเป็นสิ่งที่ทำการติดต่อหรือชักนำให้บุคคลอื่นให้เห็นหรือทราบข้อมูลต่าง ๆ สิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึกรายงาน ฯลฯ

1.2 วิวัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะได้ปรากฏบนผนังถ้ำอัลตามิรา (Altamira) ในสเปนและถ้ำลาสคาวซ์ (Lascaux) ในฝรั่งเศส มีผลงานแกะสลักหิน แกะสลักผนัง ถ้าเป็นรูปสัตว์ลายเส้นเป็นหลักฐานในการแกะพิมพ์ เป็นครั้งแรกของมนุษย์ หลังจากนั้นได้มีบุคคลคิดวิธีการทำกระดาษขึ้นมา จนมาเป็นการพิมพ์ในปัจจุบันนั้นคือ ไชลั่น ซึ่งมีเชื้อสายจีน ชาวจีนได้ผลิตทำหมึกแท่งซึ่งเรียกว่า “บึก”

ประวัติการพิมพ์ในประเทศไทย

ในสมัยสมเด็จพระนารายมหาราช กรุงศรีอยุธยา ได้เริ่มแต่งและพิมพ์หนังสือคำสอนทางศาสนาคริสต์ขึ้น หลังจากนั้นหมอบรัดเลย์เข้ามาเมืองไทย และได้เริ่มดำเนินงานพิมพ์จนสนใจเป็นธุรกิจด้านการพิมพ์ ในเมืองไทย พ.ศ. 2382 ได้พิมพ์เอกสารทางราชการเป็นชิ้นแรกคือ “หมายประกาศห้ามสูบฝิ่น” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้จ้างพิมพ์จำนวน 9,000 ฉบับ ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ก.ค. 2387 ได้ออกหนังสือฉบับแรกขึ้น คือ บางกอกรีคอร์เดอร์ (Bangkok Recorder) เป็นจดหมายเหตุอย่างสั้น ออกเดือนละ 2 ฉบับและใน 15 มิ.ย. พ.ศ. 2404 ได้พิมพ์หนังสือเล่มออกจำหน่ายโดยซื้อลิขสิทธิ์จากหนังสือนิราศลอนดอนของหม่อมราโชทัย และได้เริ่มต้นการซื้อขายลิขสิทธิ์จำหน่ายในเมืองไทย หมอบรัดเลย์ได้ถึงแก่กรรมในเมืองไทย หลังจากนั้นใน พ.ศ. 2500 ประเทศไทยจึงนำเครื่องพิมพ์แบบโรตารี ออฟเซต (Rotary off set) มาใช้เป็นครั้งแรก โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชนำเครื่องหล่อเรียงพิมพ์ (Monotype) มาใช้กับตัวพิมพ์ภาษาไทยธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดโรงพิมพ์ธนบัตรในเมืองไทยขึ้นใช้เอง

1.3 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

ในปัจจุบันสามารถแบ่งประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ได้มากมายหลายประเภท โดยทั้งสิ่งพิมพ์ 2 มิติ และสิ่งพิมพ์ 3 มิติ สิ่งพิมพ์ 2 มิติ คือ สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นแผ่นเรียบ ใช้วัสดุจำพวกกระดาษ และมีเป้าหมายเพื่อนำเสนอเนื้อหาข่าวสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โบรชัวร์ ใบปลิว นามบัตร แมกกาซีน พ็อกเก็ตบุ๊ก เป็นต้น ส่วนสิ่งพิมพ์ 3 มิติ คือ สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะพิเศษที่ต้องอาศัยระบบการพิมพ์แบบพิเศษ และส่วนใหญ่จะเป็นการพิมพ์โดยตรงลงบนผลิตภัณฑ์ที่สร้างรูปทรงมาแล้ว สำหรับตัวอย่างการพิมพ์แบบ 3 มิติได้แก่ การพิมพ์สกินบนภาชนะต่าง ๆ เช่น แก้ว กระจก ปลาสติก การพิมพ์ระบบแพดบนภาชนะที่มีผิวต่างระดับ เช่น เครื่องปั้นดินเผา เครื่องใช้ไฟฟ้า การพิมพ์ระบบพันหมึก เช่น การพิมพ์วันหมดอายุของอาหาร กระจกต่าง ๆ โดยสามารถจำแนกประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ได้ ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ

หนังสือสารคดีตำราแบบเรียน

เป็นหนังสือสิ่งพิมพ์ที่แสดงเนื้อหาวิชาการศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย ด้านความรู้ที่เป็นจริงจึงเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นความรู้อย่างถูกต้อง

หนังสือบันเทิงคดี

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยใช้เรื่องราวสมมติ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน มักมีขนาดเล็ก เรียกว่า หนังสือฉบับกระเป๋า หรือ PocketBook ได้

สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร

หนังสือพิมพ์ (Newspapers) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอเรื่องราวข่าวสารภาพ และความคิดเห็นในลักษณะของแผ่นพิมพ์ แผ่นใหญ่ ที่ใช้วิธีการพับรวมกัน ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดนี้ได้พิมพ์ออกเผยแพร่ทั้งลักษณะหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน

วารสาร นิตยสาร

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอสาระข่าว ความบันเทิง ที่มีรูปแบบการนำเสนอที่โดดเด่น สะดุดตา และสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน ทั้งนี้การผลิตนั้น มีการกำหนดระยะเวลาการออกแบบเผยแพร่ที่แน่นอน ทั้งลักษณะวารสาร นิตยสารรายปักษ์ (15 วัน) และรายเดือน

จุลสาร

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นแบบไม่มุ่งหวังผลกำไร เป็นแบบให้เปล่าโดยให้ผู้อ่านศึกษาหาความรู้ที่กำหนดออกแบบเผยแพร่เป็นครั้ง ๆ หรือลำดับต่าง ๆ ในวาระพิเศษ

สิ่งพิมพ์โฆษณา

โบรชัวร์ (Brochure) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นสมุดเล่มเล็ก ๆ เย็บติดกันเป็นเล่มจำนวน 8 หน้า เป็นอย่างน้อยมีปกหน้า และปกหลัง ซึ่งในการแสดงเนื้อหาจะเกี่ยวกับโฆษณาสินค้า

ใบปลิว (Leaflet, Handbill) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ใบเดียว ที่เน้นการประกาศ มักมีขนาด A4 เพื่อง่ายในการแจกจ่าย ลักษณะการแสดงเนื้อหาเป็นข้อความที่ผู้อ่านแล้วเข้าใจง่าย

แผ่นพับ (Folder) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นการผลิตโดยเน้นการเสนอเนื้อหา ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอเน้นเป็นเนื้อหาที่สรุปใจความสำคัญ ลักษณะเป็นการพับเป็นรูปเล่มต่าง ๆ

ใบปิด (Poster) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณา โดยใช้ปิดตามสถานที่ต่าง ๆ มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ ซึ่งเน้นการนำเสนออย่างโดดเด่นดึงดูดความสนใจ

สิ่งพิมพ์เพื่อการบรรจุภัณฑ์

เป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการห่อหุ้มผลิตภัณฑ์การค้าต่าง ๆ แยกเป็นสิ่งพิมพ์หลัก ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่ใช้ปิดรอบขวด หรือกระป๋องผลิตภัณฑ์การค้า สิ่งพิมพ์รอง ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่เป็นกล่องบรรจุหรือฉลาก

สิ่งพิมพ์มีค่า

เป็นสิ่งพิมพ์ที่เน้นการนำไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญต่าง ๆ ซึ่งกำหนดตามกฎหมาย เช่น อนุญาต บัตรเครดิต เช็คธนาคาร ตัวแลกเงิน หนังสือเดินทาง โฉนด เป็นต้น

สิ่งพิมพ์ลักษณะพิเศษ

เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีการผลิตขึ้นตามลักษณะพิเศษแล้วแต่การใช้งาน ได้แก่ นามบัตร บัตรอวยพร ปฏิทิน ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน สิ่งพิมพ์บนแก้ว สิ่งพิมพ์บนผ้า เป็นต้น

สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

เป็นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้งานในคอมพิวเตอร์ หรือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ Document Formats, E-book for Palm/PDA เป็นต้น

1.4 ประเภทของโปรแกรมที่ใช้ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

ปัจจุบันนี้มีโปรแกรมสำเร็จรูปที่นำมาใช้ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์มากมายที่ได้รับความนิยมนำมาใช้ในการออกแบบหรือจัดหน้าสื่อสิ่งพิมพ์ ทำการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์มีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงโปรแกรมที่ได้รับความนิยมในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้น โดยมีโปรแกรมต่าง ๆ ดังนี้

1.4.1 โปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด (Microsoft Word)

โปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ดเป็นโปรแกรมที่ผลิตโดยบริษัทไมโครซอฟต์โดยผลิตรุ่น 2.0 มาก่อน จากนั้นพัฒนาเป็นรุ่น 6.0 ซึ่งทำงานบนระบบวินโดวส์ 3.1 ต่อมามีการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยมีการพัฒนาโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ดให้รองรับการใช้งานบนระบบ ปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังนี้ Word 95, 97, 98, 2000, 2003, 2007 , 2010 , 2013 , 2016 เป็นต้น ซึ่งโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ดเป็นโปรแกรมที่ช่วยในการจัดการสิ่งพิมพ์หน่วยงานต่าง ๆ มักจะใช้ โปรแกรมนี้ไปใช้ในเอกสาร รายงานต่าง ๆ มากมาย

1.4.2 โปรแกรมโฟโต้ช้อพ (Adobe Photoshop)

เป็นโปรแกรมสำหรับจัดการกับภาพ หรืองานกราฟิกที่ต้องการความละเอียดสูงและเป็น โปรแกรมที่ได้รับความนิยมในการแต่งภาพสามารถเปิดไฟล์รูปได้หลากหลาย เช่น JPEG , TIFF , DNG , Traga , BMP, PICT นอกจากนี้ยังสามารถตกแต่งสีให้กับรูปภาพที่คมชัดขึ้น

1.4.3 โปรแกรม Illustrator

เป็นโปรแกรมที่ช่วยในการสร้างภาพ กราฟิกแบบเวกเตอร์เพื่อใช้ในการประกอบข้อความ ที่ได้จากการพิมพ์โดยโปรแกรม Ms – word

1.4.4 โปรแกรม Page Maker

เป็นโปรแกรมแบบ Desktop Publishing เป็นการจัดและนำข้อมูลมาประกอบลงบนหน้า สิ่งพิมพ์

1.4.5 โปรแกรม InDesign (Adobe InDesing CS6)

เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน จะใช้ในการ ออกแบบด้านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น การจัดองค์ประกอบของงานสื่อสิ่งพิมพ์ การตกแต่งรูปภาพกราฟิก ต่าง ๆ ให้เกิดความสวยงาม เช่น ใบปลิว การ์ด แผ่นพับ ฯลฯ

ภาพที่ 1.1 แสดงโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์

1.5 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน

บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานสื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญในด้านการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร สาระ และความบันเทิง ซึ่งเมื่องานสื่อมวลชนต้องเผยแพร่ จึงต้องผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร เป็นต้น

บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในสถานศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ถูกนำไปใช้ในสถานศึกษา โดยทั่วไปซึ่งทำให้ ผู้เรียน ผู้สอนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น เช่น หนังสือ ตำรา แบบเรียน แบบฝึกหัดสามารถพัฒนาได้เป็น เนื้อหาในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานด้านธุรกิจ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ถูกนำไปใช้ในงานธุรกิจประเภทต่าง ๆ เช่น งานโฆษณา ได้แก่ การผลิต หัวจดหมาย/ซองจดหมาย ใบเสร็จรับเงิน /ใบส่งของ โฆษณา หน้าเดียว นามบัตร เป็นต้น

บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานธนาคารงานด้านการธนาคาร ซึ่งรวมถึง งานการเงิน และ งานที่เกี่ยวกับหลักฐานทางกฎหมาย ได้นำสื่อสิ่งพิมพ์หลาย ๆ ประเภทมาใช้ในการดำเนินงาน เช่น ใบนำฝาก ใบถอน ธนบัตร เช็คธนาคาร ตัวแลกเงิน และหนังสือเดินทาง

บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในห้างสรรพสินค้า และร้านค้าปลีก สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทาง ห้างสรรพสินค้า หรือร้านค้าปลีกใช้ในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ใบปิดโฆษณาต่าง ๆ ใบปลิว แผ่นพับ จุลสาร

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลา 20 นาที)

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง

.....

.....

.....

2. อธิบายประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ มาพอเข้าใจ

- หนังสือสารคดีตำราแบบเรียน
- สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร
- วารสาร นิตยสาร
- จุลสาร
- สิ่งพิมพ์โฆษณา
- สิ่งพิมพ์เพื่อการบรรจุภัณฑ์
- สิ่งพิมพ์มีค่า
- สิ่งพิมพ์ลักษณะพิเศษ
- สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน

3.1 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานสื่อมวลชน

.....

3.2 บทบาทสื่อสิ่งพิมพ์ในสถานศึกษา

.....

3.3 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานด้านธุรกิจ

.....

3.4 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานธนาคารงานด้านการธนาคาร

.....

3.5 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในห้างสรรพสินค้า และร้านค้าปลีก

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- 1. ประเทศไทยนำเครื่องพิมพ์แบบโรตารี ออฟเซต (Rotary off set) มาใช้ครั้งแรก
ในปี พ.ศ. 2510
- 2. สิ่งพิมพ์สามมิติ คือ สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะพิเศษ ต้องอาศัยกระบวนการพิมพ์แบบพิเศษ
เช่น การพิมพ์สกรีนบนภาชนะต่าง ๆ เช่น แก้ว กระจก ฯลฯ
- 3. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง ข้อความ ข้อเขียน หรือภาพที่เกี่ยวกับแนวคิด ข้อมูล สารคดี บันทึกลง
ซึ่งถ่ายทอดด้วยการพิมพ์ลงบนกระดาษ ฟิล์ม หรือวัสดุพื้นเรียบ
- 4. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ ที่ปรากฏในสเปนและฝรั่งเศส ประกอบไปด้วยผลงาน
แกะสลักหิน แกะสลักผนัง รูปสลักรูปลายเส้น การแกะพิมพ์
- 5. โบรชัวร์ (Brochure) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นสมุดเล่มเล็ก ๆ เย็บติดกันเป็นเล่ม
จำนวน 8 หน้า เป็นอย่างน้อย มีปกหน้าและปกหลัง จะแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับโฆษณา
สินค้า

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลา 40 นาที)

สมาชิก

1. เลขที่.....
2. เลขที่.....
3. เลขที่.....

ระดับชั้น ปวช.ห้อง.....

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3 คน เพื่อสำรวจสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณาตามท้องตลาดในท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี ยกตัวอย่าง 3 ชิ้น แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน กลุ่มละประมาณ 3 นาที

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ 1

คำสั่ง : จงทำเครื่องหมาย ✕ ลงบนข้อที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ
(คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลา 10 นาที)

1. ประเทศไทยได้นำเครื่องพิมพ์แบบโรตารี ออฟเซต (Rotary off set) มาใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ. ไດ
 - ก. ปี พ.ศ. 2499
 - ข. ปี พ.ศ. 2500
 - ค. ปี พ.ศ. 2501
 - ง. ปี พ.ศ. 2502
2. วารสาร หมายถึง อะไร
 - ก. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นแบบไม่มุ่งหวังกำไร เป็นแบบให้เปล่า
 - ข. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ลักษณะเป็นสมุดเล่มเล็ก ๆ เย็บติดกันเป็นเล่ม จำนวน 8 หน้า
 - ค. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้น โดยนำเสนอข่าวสาร ข่าว ความบันเทิง มีรูปแบบการนำเสนอที่โดดเด่น สะดุดตา
 - ง. เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอเรื่องราว ข่าวสาร ภาพ และความคิดเห็นในลักษณะของแผ่นพิมพ์แผ่นใหญ่
3. ข้อใดไม่จัดเป็นสิ่งพิมพ์ที่นำไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นตามกำหนดกฎหมาย
 - ก. ธนาณัติ
 - ข. บัตรเครดิต
 - ค. เซกธนาคาร
 - ง. บัตรอวยพร
4. โปรแกรมใดเหมาะสมที่สุดกับการสร้างภาพกราฟิกที่มีความละเอียดสูง
 - ก. Program Microsoft Word
 - ข. Program Adobe Photoshop
 - ค. Program Adobe InDesign CS6
 - ง. Program Adobe Illustrator CS6

5. ข้อใดไม่จัดเป็นสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร
 - ก. โบรชัวร์ ใบปิด ใบปลิว
 - ข. นิตยสาร วารสาร จุลสาร
 - ค. หนังสือพิมพ์ หนังสือบันเทิงคดี
 - ง. หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร
6. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง ข้อใด
 - ก. ข้อความ ข้อเขียน หรือภาพที่เกี่ยวกับแนวคิด
 - ข. การถ่ายแบบ ใช้เครื่องจักรกดตัวหนังสือหรือภาพให้ติดบนวัตถุ
 - ค. การติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน หรือตัวกลางที่ทำการติดต่อให้ถึงกัน
 - ง. ทุกข้อรวมกัน
7. สิ่งพิมพ์สามมิติ คือข้อใด
 - ก. สิ่งพิมพ์ที่แสดงเนื้อหาวิชาการ ศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ
 - ข. สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นแผ่นเรียบ ใช้วัสดุจำพวกกระดาษ
 - ค. สิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้งานในคอมพิวเตอร์หรือระบบเครือข่าย Internet
 - ง. สิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะพิเศษต้องอาศัยกระบวนการพิมพ์แบบพิเศษ เช่น การสกรีนลงบนแก้ว กระจก
8. ในปี พ.ศ. 2382 ได้จัดพิมพ์เอกสารทางราชการเป็นชิ้นแรก คือ หมายประกาศเรื่องอะไร
 - ก. ห้ามตัดฝืน
 - ข. ห้ามสูบฝืน
 - ค. ห้ามปลุกฝืน
 - ง. ห้าม ซื่อ – ขาย ฝืน
9. ใบปิด ใบปลิว แผ่นพับ จุลสาร จัดเป็นบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในด้านใด
 - จ. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในด้านธุรกิจ
 - ฉ. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในสถานศึกษา
 - ช. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานสื่อมวลชน
 - ซ. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในท้องสรรพสินค้าและร้านค้าปลีก
10. ข้อใดไม่จัดเป็นสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณา
 - ก. ใบปิด ใบปลิว
 - ข. ใบปลิว โบรชัวร์
 - ค. จุลสาร แผ่นพับ
 - ง. โบรชัวร์ แผ่นพับ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยที่ 1

ข้อที่	คำตอบ
1.	ง
2.	ข
3.	ข
4.	ก
5.	ง
6.	ง
7.	ค
8.	ค
9.	ง
10.	ค

เฉลยใบงานที่ 1.1

เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์

ตอนที่ 1

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง

ตอบ แผ่นกระดาษหรือวัตถุใด ๆ ด้วยวิธีต่าง ๆ อันเกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือนกับต้นฉบับขึ้นหลายสำเนา ในปริมาณมาก เพื่อเป็นสิ่งที่ทำการติดต่อหรือชักนำให้บุคคลอื่นให้เห็น ทราบ ข้อมูลต่าง ๆ

2. อธิบายประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ มาพอเข้าใจ

- หนังสือสารคดีตำราแบบเรียน

ตอบ หนังสือสิ่งพิมพ์ที่แสดงเนื้อหาวิชาการศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ความหมายด้านความรู้ที่เป็นจริง เป็นสื่อที่เน้นความรู้อย่างถูกต้อง

- สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร

ตอบ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอเรื่องราวข่าวสารภาพและความคิดเห็นในลักษณะของแผ่นพิมพ์ แผ่นใหญ่ ที่ใช้วิธีการพับรวมกัน ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดนี้ได้พิมพ์ออกเผยแพร่ทั้งลักษณะหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน

- วารสาร นิตยสาร

ตอบ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอสาระข่าว ความบันเทิง ที่มีรูปแบบการนำเสนอที่โดดเด่น สะดุดตา และสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน ทั้งนี้การผลิตนั้น มีการกำหนดระยะเวลาการออกแบบเผยแพร่ที่แน่นอน ทั้งลักษณะวารสาร นิตยสารรายปักษ์ (15 วัน) และรายเดือน

- จุลสาร

ตอบ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นแบบไม่มุ่งหวังผลกำไร เป็นแบบให้เปล่าโดยให้ผู้อ่านศึกษาหาความรู้ที่กำหนดออกแบบเผยแพร่เป็นครั้ง ๆ หรือลำดับต่าง ๆ ในวาระพิเศษ

- สิ่งพิมพ์โฆษณา

ตอบ

โบรชัวร์ (Brochure) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นสมุดเล่มเล็ก ๆ เย็บติดกันเป็นเล่มจำนวน 8 หน้า เป็นอย่างน้อยมีปกหน้า และปกหลัง ซึ่งในการแสดงเนื้อหาจะเกี่ยวกับโฆษณาสินค้า

ใบปลิว (Leaflet, Handbill) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ใบเดียว ที่เน้นการประกาศ มักมีขนาด A4 เพื่อง่ายในการแจกจ่าย ลักษณะการแสดงเนื้อหาเป็นข้อความที่ผู้อ่านแล้วเข้าใจง่าย

แผ่นพับ (Folder) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นการผลิตโดยเน้นการเสนอเนื้อหา ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอเน้นเป็นเนื้อหาที่สรุปใจความสำคัญ ลักษณะเป็นการพับเป็นรูปเล่มต่าง ๆ

ใบปิด (Poster) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณา โดยใช้ปิดตามสถานที่ต่าง ๆ มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ ซึ่งเน้นการนำเสนออย่างโดดเด่นดึงดูดความสนใจ

- สิ่งพิมพ์เพื่อการบรรจุภัณฑ์

ตอบ

เป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการห่อหุ้มผลิตภัณฑ์การค้าต่าง ๆ แยกเป็นสิ่งพิมพ์หลัก ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่ใช้ปิดรอบขวด หรือกระป๋องผลิตภัณฑ์การค้า สิ่งพิมพ์รอง ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่เป็นกล่องบรรจุหรือฉลาก

- สิ่งพิมพ์มีค่า

ตอบ

เป็นสิ่งพิมพ์ที่เน้นการนำไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญต่าง ๆ ซึ่งกำหนดตามกฎหมาย เช่น ธนบัตร บัตรเครดิต เช็คนาการ ตั๋วแลกเงิน หนังสือเดินทาง โฉนด เป็นต้น

- สิ่งพิมพ์ลักษณะพิเศษ

ตอบ

เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีการผลิตขึ้นตามลักษณะพิเศษแล้วแต่การใช้งาน ได้แก่ นามบัตร บัตรอวยพร ปฏิทิน ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน สิ่งพิมพ์บนแก้ว สิ่งพิมพ์บนผ้า เป็นต้น

- สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

ตอบ

เป็นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้งานในคอมพิวเตอร์ หรือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ Document Formats, E-book for Palm/PDA เป็นต้น

3. บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน

3.1 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานสื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญในด้านการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร สาระ และความบันเทิง ซึ่งเมื่องานสื่อมวลชนต้องเผยแพร่ จึงต้องผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร เป็นต้น

3.2 บทบาทสื่อสิ่งพิมพ์ในสถานศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ถูกนำไปใช้ในสถานศึกษา โดยทั่วไปซึ่งทำให้ผู้เรียน ผู้สอนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น เช่น หนังสือ ตำรา แบบเรียน แบบฝึกหัดสามารถพัฒนาได้ เป็นเนื้อหาในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

3.3 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานด้านธุรกิจ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ถูกนำไปใช้ในงานธุรกิจประเภทต่าง ๆ เช่น งานโฆษณา ได้แก่ การผลิต หัวจดหมาย/ซองจดหมาย ใบเสร็จรับเงิน /ใบส่งของ โฆษณา หน้าเดียว นามบัตร เป็นต้น

3.4 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในงานธนาคารงานด้านการธนาคาร ซึ่งรวมถึง งานการเงิน และงานที่เกี่ยวกับหลักฐานทางกฎหมาย ได้นำสื่อสิ่งพิมพ์หลาย ๆ ประเภทมาใช้ในการดำเนินงาน เช่น ใบนำฝาก ใบถอน ธนบัตร เช็คธนาคาร ตั๋วแลกเงิน และหนังสือเดินทาง

3.5 บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในห้างสรรพสินค้า และร้านค้าปลีก สื่อสิ่งพิมพ์ที่ทางห้างสรรพสินค้า หรือร้านค้าปลีกใช้ในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ใบปิดโฆษณาต่าง ๆ ใบปลิว แผ่นพับ จุลสาร

ตอนที่ 2

1. ✗
2. ✓
3. ✗
4. ✓
5. ✓

แบบประเมินการนำเสนอใบงานที่ 1.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ในระดับคะแนนที่เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด

ชื่อกลุ่มที่ประเมิน.....

ลำดับ	คำถาม	ระดับคะแนนที่ประเมิน			
		3	2	1	0
1	การเกริ่นนำเข้าสู่เนื้อหา				
2	เอกสารประกอบการนำเสนอ				
3	อธิบายเนื้อหาชัดเจนตรงตามประเด็น				
4	เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามข้อสงสัย				
5	มีสื่อประกอบการนำเสนอ				
6	ความสามัคคีในกลุ่ม (การทำงานเป็นทีม)				
7	พูดเสียงดัง ฟังชัด				
8	ความพร้อมของกลุ่ม				
9	ความตรงต่อเวลา				
10	การสรุปเนื้อหา				
รวม					

ผู้ประเมิน.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์ที่ประเมินผล

- 3 = ถูกต้อง ตรงตามประเด็นการประเมิน
- 2 = ขาดเนื้อหาบางส่วน
- 1 = ต้องแก้ไขบางส่วน
- 0 = ไม่มีความพร้อมหรือขาดการนำเสนอที่ดี

ความคิดเห็นของผู้ประเมิน

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยที่ 1

ข้อที่	คำตอบ
1.	ข
2.	ค
3.	ง
4.	ข
5.	ก
6.	ง
7.	ง
8.	ข
9.	ง
10.	ค

แบบประเมินคุณธรรมจริยธรรม

ชื่อ - นามสกุล ระดับชั้น.....ห้อง..... เลขที่.....

ที่	พฤติกรรมที่ประเมิน	ระดับคะแนน					รวม
		4	3	2	1	0	
1	ความสนใจใฝ่รู้						
2	ความรับผิดชอบ						
3	ความขยัน อดทน						
4	ความมีวินัย						
5	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์						
รวมคะแนน							

ลงชื่อ.....

(.....)

ครูผู้สอน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติถูกต้องสม่ำเสมอ	=	4
ปฏิบัติถูกต้องบางครั้ง	=	3
ปฏิบัติถูกต้องและคอยชี้แนะ	=	2
ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	=	1
ไม่ปฏิบัติ	=	0

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพจากคะแนน

18-20 คะแนน	=	ดีมาก
15-17 คะแนน	=	ดี
10-14 คะแนน	=	พอใช้
6-9 คะแนน	=	ปรับปรุง
0-5 คะแนน	=	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การผ่าน ได้ระดับคะแนนพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

เลขที่	ความสนใจ				การแสดงความคิดเห็น				การตอบคำถาม				การรับฟังความคิดเห็น				ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				รวม 20
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
1																					
2																					
3																					
4																					
5																					
6																					
7																					
8																					
9																					
10																					
11																					
12																					
13																					
14																					
15																					
16																					
17																					
18																					
19																					
20																					
21																					
22																					
23																					
24																					
25																					

เกณฑ์การประเมิน

17-20 คะแนน = ดีมาก

14-16 คะแนน = ดี

10-13 คะแนน = ปานกลาง

1-9 คะแนน = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

